

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 17.02.2006
KOM(2006) 81 v konečnom znení

2003/0242 (COD)

STANOVISKO KOMISIE

**podľa článku 251 ods. 2 tretí pododsek písm. c) Zmluvy o založení ES
k pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom Európskeho parlamentu
k spoločnej pozícii Rady týkajúcej sa
návrhu**

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o uplatňovaní ustanovení Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti
verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach
životného prostredia na inštitúcie a orgány Spoločenstva,**

**KTORÝM SA MENÍ A DOPŔŇA NÁVRH KOMISIJE
podľa článku 250, odsek 2 Zmluvy o ES**

STANOVISKO KOMISIE

**podľa článku 251 ods. 2 tretí pododsek písm. c) Zmluvy o založení ES
k pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom Európskeho parlamentu
k spoločnej pozícii Rady týkajúcej sa
návrhu**

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o uplatňovaní ustanovení Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti
verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach
životného prostredia na inštitúcie a orgány Spoločenstva,**

1. ÚVOD

V článku 251 ods. 2 tretí pododsek písm. c) Zmluvy o založení ES sa ustanovuje, že Komisia má predložiť stanovisko k pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom navrhnutým v druhom čítaní Európskym parlamentom. Stanovisko Komisie k 25 pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom navrhnutým Parlamentom sa uvádza nižšie.

2. SÚVISLOSTI

- Komisia 24. októbra 2003 predložila návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o uplatňovaní ustanovení Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia na inštitúcie a orgány Spoločenstva (KOM(2003) 622, konečné znenie) na schválenie postupom spolurozhodovania, ako sa ustanovuje v článku 251 Zmluvy o založení ES.
- Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal 29. apríla 2004 k návrhu pozitívne stanovisko.
- Európsky parlament prijal svoju pozíciu v prvom čítaní 31. marca 2004.
- Rada prijala svoju spoločnú pozíciu 18. júla 2005.
- Rada prijala svoju spoločnú pozíciu 31. augusta 2005.
- Európsky parlament prijal svoju pozíciu v druhom čítaní 18. januára 2006.

3. ÚČEL NÁVRHU

Cieľom návrhu je uplatňovanie ustanovení Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach

životného prostredia, na ktorom sa Spoločenstvo zúčastňuje od roku 2005¹, na inštitúcie a orgány Spoločenstva, Spravidla zahŕňa každú verejnoprávnu inštitúciu, orgán, úrad alebo agentúru zriadenú zmluvou alebo na základe zmluvy. Tam, kde to je potrebné, navrhované nariadenie sa opiera o existujúce ustanovenia.

- Pokiaľ ide o prístup k informáciám o životnom prostredí (Hlava II), podstatnou časťou návrhu je uplatňovanie nariadenia č. 1049/2001 na inštitúcie a orgány Spoločenstva. Ďalej sa ustanovenia týkajú organizácie a rozširovania informácií o životnom prostredí.
- V navrhovanom nariadení sa vyžaduje, aby inštitúcie a orgány Spoločenstva zabezpečili účasť verejnosti na príprave „plánov a programov, ktoré sa týkajú životného prostredia“ tým, že budú zavčas informovať verejnosť a poskytnú príležitosť na pripomienkovanie (Hlava III). Toto sa týka plánov a programov, ktorými sa prispieva alebo ktoré majú značný dosah na dosiahnutie cieľov politiky v oblasti životného prostredia Spoločenstva.
- Nakoniec návrh dáva možnosť nevládnym organizáciám, ktoré spĺňajú určitý počet kritérií, aby požiadali príslušnú inštitúciu o „interný rozhovor“ na základe údajného porušenia predpisov o životnom prostredí (Hlava IV). Prístup k súdnemu preskúmaniu Súdneho dvora je možný v súlade s článkami 230 a 232 Zmluvy o založení ES.

V smernici 2003/4 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí a v smernici 2003/35 o účasti verejnosti na rozhodovacom procese o životnom prostredí sa už uplatňujú príslušné ustanovenia Aarhuského dohovoru na úrovni členských štátov. Na príslušný návrh smernice o prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia sa ešte čaká od Rady.

4. STANOVISKO KOMISIE K POZMEŇUJÚCIM A DOPLŇUJÚCIM NÁVRHOM EURÓPSKEHO PARLAMENTU

4.1. Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré Komisia prijala čiastočne alebo v zásade

Komisia prijíma pozmeňujúci a doplňujúci návrh 16. V tomto pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu sa stanovuje termín maximálne 15 pracovných dní na odpoveď žiadateľovi, ak inštitúcia alebo orgán Spoločenstva nemá informácie k dispozícii.

Komisia *v zásade prijíma* pozmeňujúci a doplňujúci návrh 1, prijíma „propagáciu udržateľného rozvoja“ ako základný cieľ právnych predpisov spoločenstva v oblasti životného prostredia. Avšak na základe skutočnosti, že súčasné znenie je vypracované v úzkom spojení so znením článku 174 zmluvy, Komisia ho navrhuje štylizovať takto: „Cieľom právnych predpisov Spoločenstva v oblasti životného prostredia je prispieť *inter alia* k zachovaniu, ochrane a zlepšeniu kvality životného prostredia a ochrany ľudského zdravia, *a tým prispieť k dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja.*“

Komisia *prijíma čiastočne* pozmeňujúci a doplňujúci návrh 19, pokiaľ ide o posledný odsek. Znenie spoločnej pozície týkajúce sa požiadaviek na účasť verejnosti na príprave plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia je vypracované v úzkom spojení so znením

¹ Rozhodnutie Rady zo 17. februára 2005 o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, Ú. v. EÚ L 124, 17.5.2005, s. 1.

príslušných ustanovení Aarhuského dohovoru a Komisia nemôže prijať prvú časť pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu, ktorou sa tento návrh upravuje. Predĺženie termínu na prijímanie pripomienok počas písomných konzultácií zo štyroch na osem týždňov je prijateľné, pretože je v súlade so súčasným postupom Komisie pri konzultáciách. Pokiaľ však ide o organizovanie stretnutí, oznámenie osem týždňov dopredu namiesto štyroch sa nezdá byť potrebné a mohlo by mať dokonca opačný účinok, než je žiadané v prípadoch, ak by ďalšie stretnutie bolo nutné. Z tohto dôvodu túto časť nemožno prijať.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 20 týkajúci sa „výsledkov účasti verejnosti“ možno prijať čiastočne a v zásade. Zahŕnutie „politiky“ nie je prijateľné. Zostatok pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu možno z zásade prijať a doplniť ako piaty odsek k článku 9 spoločnej pozície. Požiadavka zohľadniť výsledok účasti verejnosti sa uplatnila v pôvodnom návrhu Komisie a vychádza z Aarhuského dohovoru (článok 7 a článok 6 ods. 8). Požiadavka informovať o prijatých plánoch a programoch a príslušné úvahy vychádzajú z článku 6 ods. 9 dohovoru. Ďalej poskytovanie spätnej väzby ku konzultácii zodpovedá konzultačným štandardom Komisie, a preto sa môže v zásade prijať. Znenie by sa však malo upraviť, aby bolo v súlade s aarhuským znením a aby bolo konzistentné s zvyšnou časťou článkov. Malo by byť takto: *„Pri rozhodovaní o pláne alebo programe týkajúcich sa životného prostredia inštitúcie a orgány spoločenstva musia vziať do úvahy výsledok účasti verejnosti. Informujú verejnosť, tak ako to je uvedené v odseku 2, o prijatom pláne alebo programe, vrátane jeho znenia, dôvodov a úvah na ktorých sa zakladá, ako i informácií o procese účasti verejnosti.“*

Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 26 a 27 týkajúce sa časového rozvrhu úprav rokovacieho poriadku, a deň začatia uplatňovania môže Komisia v zásade prijať. Komisia prijíma stanovenie konečného termínu pre týchto postupov od nadobudnutia účinnosti, ktoré nie sú uvedené v spoločnej pozícii. Avšak termín, ktorý je uvedený v pozmeňujúcich a doplňujúcich a po návrhoch EP, je príliš krátky a neumožňuje potrebnú a dôkladnú úpravu správnych postupov a predpisov všetkých inštitúcií a orgánov Spoločenstva. Okrem toho termín na nadobudnutie účinnosti rokovacieho poriadku (pozmeňujúci a doplňujúci návrh 26) by mal byť rovnaký ako termín uplatňovania nariadenia (pozmeňujúci a doplňujúci návrh 27). Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 26 by sa preto mal preštylizovať a mal by uvádzať „deň začatia uplatňovania tohto nariadenia“ a v pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu by sa mal stanoviť deň začatia uplatňovania, pri ktorom sa zohľadnia praktické požiadavky a postupy na úpravu správnych postupov a predpisov v uvedených inštitúciách a orgánoch. Neskorší termín dvanástich mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti nariadenia sa zdá byť realistický.

4.2. Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré Komisia zamietla

Komisia nemôže prijať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 2 a 7, cieľom ktorých je zahrnúť informácie o „stave vývoja konania o porušení právnych predpisov Spoločenstva“ vo vymedzení pojmu informácií o životnom prostredí. Podobne nemôže prijať pozmeňujúci a doplňujúci návrh 12, podľa ktorého majú byť tieto informácie uvedené v databázach a registroch ako informácie o životnom prostredí. Kým v praxi internetové stránky Komisie a Súdneho dvora poskytujú napríklad informácie o rozhodnutiach týkajúcich sa konaní o porušení práva, uskutočňuje sa to horizontálnym spôsobom ako vec transparentnosti, bez zohľadnenia toho, že ide o špecifické informácie o životnom prostredí. Ďalej definícia „informácií o životnom prostredí“ podľa Aarhuskej dohody takúto kategóriu neuvádza.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 3 týkajúci sa definície „plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia“ je neprijateľný, keďže by sa odvolával na odôvodnenie „priorít politiky životného prostredia“, ktoré nie je uvedené v samotnej definícii (článok 2 ods. 1 písm. e).

Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 4, 14, 15 nemožno prijať. Cieľom týchto pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov je uplatňovanie režimu výnimiek smernice 2003/4 o prístupe k informáciám o životnom prostredí na žiadosti inštitúcií Spoločenstva o prístup k informáciám o životnom prostredí. Spoločná pozícia sa opiera o nariadenie č. 1049/2001 o prístupe k dokumentom, ktoré sa rozširuje na všetky inštitúcie a orgány Spoločenstva. Uplatňovanie smernice 2003/4 na výnimky by viedlo k dvom sčasti sa prekrývajúcim režimom týkajúcim sa prístupu k dokumentom vo všeobecnosti, a najmä informácií o životnom prostredí. Toto by v praxi viedlo k netransparentnému systému.

Komisia nemôže prijať pozmeňujúci a doplňujúci návrh 5 a príslušné časti v ostatných pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch, cieľom ktorých je rozšírenie požiadaviek účasti verejnosti na prípravu „politik“. V tomto ohľade Aarhuský dohovor necháva účastníkom určitý priestor. V článku 7 v 4 vete sa uvádza, že sa účastníci v primeranom rozsahu „vynasazia poskytnúť príležitosť účasti verejnosti na príprave politik, ktoré sa týkajú životného prostredia“. Keďže je ťažko vymedziť pojem „politiky“, je nemysliteľné stanoviť takúto povinnosť v právne záväzným spôsobom v nariadení.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 8, v ktorom sa vyžaduje účasť verejnosti i na príprave plánov a programov, ktoré *financujú* inštitúcie a orgány Spoločenstva, nie je prijateľný. V Aarhuskom dohovore sa uvádza účasť verejnosti, keď plány a programy *pripravujú* verejné orgány. Podobne pokiaľ ide o environmentálne významné *projekty* podľa článku 6 dohovoru, účasť verejnosti sa vyžaduje pri rozhodovaní, ktoré sa týka *povoľovania*, avšak takáto požiadavka neexistuje, pokiaľ ide o rozhodnutia o financovaní. Keďže povoľovanie prebieha na úrovni členských štátov, účasť verejnosti by sa zabezpečila na tejto úrovni. Komisia nemôže prijať pozmeňujúci a doplňujúci návrh 9, ktorý by eliminoval špecifické vylúčenie „bankových“ plánov z definície „plánov a programov, ktoré sa týkajú životného prostredia“. Komisia súhlasila s týmto vysvetlením, ktoré je teraz zahrnuté do spoločnej pozície.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 10 nemožno prijať. V definícii „environmentálnych právnych predpisov“ a ohľadom propagácie opatrení na medzinárodnej úrovni by dopĺňali, že tieto by mali za cieľ sa zaoberať „miestnymi“ problémami životného prostredia. V tomto ohľade súčasná definícia preberá doslovné znenie článku 174 ods. 1, v ktorom sa uvádza termín „regionálny alebo celosvetový“ environmentálny problém, a preto by sa toto znenie nemalo upravovať.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 11 obsahuje záväzok informovať verejnosť o umiestnení všetkých informácií, ktoré nie sú elektronicky dostupné a ako ich možno získať. Tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý obsahuje takú širokú a všeobecnú požiadavku, je pre Komisiu neprijateľný. V praxi registre inštitúcií tiež obsahujú odkazy na dokumenty, ktoré nie sú elektronicky dostupné a na zodpovedný útvar, kde tento dokument možno žiadať.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 13 nie je prijateľný. Požaduje sa v ňom od inštitúcií Spoločenstva, aby zabezpečili to, že nie len informácie, ktoré oni zhromaždia, ale aj ktoré budú zhromaždené v ich mene, boli presné a porovnateľné. V Aarhuskom dohovore nie je zodpovedajúci záväzok.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 17 nemožno prijať. Zaviedol by sa ním nový článok, ktorý by umožňoval inštitúciám a orgánom Spoločenstva, na ktoré sa nevzťahuje nariadenie č. 1049/2001, uplatňovať za poskytovanie informácií „primeraný poplatok“. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh nie je aktuálny, keďže na základe článku 3 spoločnej pozície sa nariadenie č. 1049/2001 týka „inštitúcií a orgánov Spoločenstva“, pokiaľ ide o informácie o životnom prostredí, vrátane ustanovení o poplatkoch.

Komisia nemôže prijať pozmeňujúci a doplňujúci návrh 18, ktorý spočíva v doplnení výrazu „ohrozenie života“ k výrazu „ohrozenie ľudského zdravia“ a v nahradení slova „minimalizovať“ slovom „zmierniť“ škodu, ktorá vyplýva z hrozby. Znenie spoločnej pozície je v súlade s Aarhuským dohovorom a smernicou 2003/4/ES a nie je zrejmá motivácia pre rôzne znenia.

Cieľom pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu 21 je predĺženie termínu žiadosti na interné preskúmanie správneho aktu zo štyroch týždňov na osem týždňov od prijatia aktu. Toto je pre Komisiu neprijateľné, keďže pri takom dlhom termíne by došlo k spomaleniu postupov a k vytvoreniu obdobia právnej neistoty. Termín štyroch týždňov je tiež v súlade s návrhom smernice o prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia.

Komisia nemôže prijať pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 28 a 29, ktoré zavádzajú ďalšiu požiadavku pre nevládne organizácie, aby boli podrobené internej kontrole, či je ich činnosť v súlade so zákonmi. Pre danú inštitúciu alebo orgán Spoločenstva je ťažké si takúto požiadavku overiť a vychádzajúc z cieľov Spoločenstva sa nezdá byť opodstatnená. Nakoniec Komisia neprijíma pozmeňujúci a doplňujúci návrh 23, cieľom ktorého je pridať k nevládnym organizáciám, ktoré môžu požadovať správne preskúmanie a ktoré majú ako primárny cieľ podporu ochranu životného prostredia, tiež tie nevládne organizácie, ktoré „propagujú udržateľný rozvoj.“ Toto kritérium môže byť veľmi široké a bude ťažké vymedziť organizácie, na ktoré sa vzťahuje.

5. ZÁVER

Podľa článku 250 ods. 2 Zmluvy o založení ES Komisia mení a dopĺňa svoj návrh, ako sa uvádza vyššie.